

poprzedni nr M-1000/1738

violet

Jan Szadowski
kasz. Obr. Szw. AK
Olstyn

Brodnica

Dziadłowo

ZWZ

+ Karski Edward

M-1000/1738 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Warski Edward .....

T: N-1000/1738 Pom. .....

Brodnica L W Z .....

Obs. Dziądowo

I./1. Relacja *k. 1 SA*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 5*

VI. Fotografie *obraz ikonografia*

1/1. Relacja - Karcki Edward

1. Relacja o działalności Edwarda
Karckiego autorstwa Jacek Sadowski,
mpis z 15.04.1991 k. 1 s. 1

dotycząca członka konspiracji Edwarda Karskiego.

Karski Edward ur. 11.11.1905r. w Zdrojku gm. Zielonki pow. Mława,
syn Edwarda i Stefani Steckiej. Ojciec-zamożny rolnik.

Wykształcenie niepełne średnie w Gimnazjum w Mławie.

Do 1941r. prowadził gospodarstwo rolne rodziców w Zdrojku.

Służbę wojskową odbył w 32 pp w Modlinie w latach dwudziestych.

W 1939r. nie został zmobilizowany. We wrześniu 1940r. wstępuje do

ZWZ przyjęty przez swego szwagra Pawła Nowakowskiego ps. "Leśnik"
późniejszego komendanta obwodu działdowskiego AK. Pierwszymi członkami
ZWZ w gminie Zielonki pow. Mława graniczącej z Pomorzem, byli oprócz
Pawła Nowakowskiego jego brat Jan oraz szwagrowie Aleksander Sadowski
i właśnie Edward Karski.

Organizacja zorganizowała tajny nasłuch radiowy audycji BBC, czyniąc
streszczenia i przekazując ludziom godnym zaufania, upatrywała kandy-
datów do pracy konspiracyjnej, przechowywała broń, udzielała pomocy
uciekającym lub wysiedleńcom w Pomorzu.

18 lutego 1941r. gestapo aresztowało między innymi Edwarda Karskiego,
Aleksandra Sadowskiego i Jana Nowakowskiego, którzy po bardzo ciężkich
torturach w więzieniach gestapo w Pułtusku i Ciechanowie, zostali
skazani na osadzenie w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu. /Edward
Karski nr obozowy 17761/ i tam w III kwartale 1941r. zamordowani.
Posiadane dokumenty i pamiątki: oryginalne koperty, listy, zdjęcie
i zawiadomienie o śmierci z obozu w Oświęcimiu i zdjęcie wojskowe.

Relację sporządził

Członek Komisji Historycznej Zarządu
Okręgu Światowego Związku Żołnierzy
Armii Krajowej w Olsztynie

mgr inż. Jan Sadowski

Olsztyn, 1991.04.15.

11. Materiały uzupełniające relacje -
- Łariski Edward

1. Sadowski Jan, "Łariski Edward", [w:]
Stor. biograficzny komsp. pomorskiej 1939-1945,
Toruń 1998, cz. 4, s. 69, mszkop. k. 1 s. 1

1939-1945, Stow. broń. Konspiracyjni Pomorze Sł. 1938, s. 4, s. 69

Karski Edward (1905-1941) żołnierz ZWZ-AK Obw. Działdowo (graniczącego z Insp. ZWZ-AK Brodnica Okr. AK Pomorze).

Urodzony 11 XI 1905 r. w Zdrojku gm. Zieluń, pow. Mława; syn Edwarda i Stefanii z d. Steckiej, zamożnych rolników. Posiadał wykształcenie średnie – ukończył gimnazjum w Mławie. W latach dwudziestych odbył służbę wojskową w 33 pp. w Modlinie, po której powrócił do Zdrojka i prowadził wspólnie z rodzicami gospodarstwo rolne. We wrześniu 1940 r. został zaprzysiężony przez swego szwagra Pawła Nowakowskiego ps. „Leśnik” późn. kmdta Obw. AK Działdowo, jako jeden z pierwszych żołnierzy ZWZ graniczącej z Pomorzem gm. Zieluń. Wspólnie z pozostałymi członkami tej komórki (Janem Nowakowskim i Aleksandrem Sadowskim) zorganizował tajny nasłuch radiowych audycji BBC, sporządzał ich streszczenia, które przekazywał ludziom zaufanym, wyszukiwał kandydatów do pracy konspiracyjnej, przechowywał broń, udzielał pomocy uciekinierom i wysiedleńcom z Pomorza.

W dniu 18 II 1941 r. w wyniku donosu agentki gestapo ps. „Anastazja” został aresztowany przez gestapo (wraz z dwoma pozostałymi członkami komórki) i po ciężkich torturach w więzieniu gestapo w Pułtusku i Ciechanowie został przetransportowany do obozu w Oświęcimiu – nr obozowy 17761. Tam w dniu 9 IX 1941 r. został zamordowany.

AP AK, T.; Nowakowski P.; AGKBZpNP, CAMSW 148/5011; Akta Okręgu ŚZŻAK – Olsztyn; Sł. Konsp. Pom. cz. 2.

Jan Sadowski

J: M-1000/1738 Som.

Brodnice

Lariski Edward

V. Karty informacyjne

W. 5

† Karshi ~~fratry~~ Edward.
Brodnica 2
A.K. Lidzbark.
(oswagier) Leszka - kultura obw. bractwa
wzajemnego "piewozaj" Frójki i K. w Lidzbarku.
sprawozdanie zms. p. Jan Szulowski, żyjący
siotmemu zomy (Konstantyn) polepęps
Karolski Edward 12-06-90

Harški Edward

Brodnice
ZWZ-AK

Był jednym z pierwszych żoł. AK
w gm. Zielini pow. Olawa; aresztowany
18.02.1941r. więzień w Oświęcimiu

rel: Sadowski Aleksander t.os.M-1003-
-1741 insp. Brodnic

Wł.X 198

a)

++
KARSKI Edward

1905-1941

Obwód Działdowo. Tajny nasłuch
radiowy BBC. Streszczał wiadomości
i przekazywał zaufanym. Przechowywał
broń. Aresztowany 18 II 1941. Tortury
w gestapo w Pułtusku i Ciechanowie.

Zamordowany w Oświęcimiu 9 09 1941
Relacja Jana Sadowskiego

Zob.

Słownik Biograficzny Konspiracji
Pomorskiej 1939-1945 część 4
Fundacja "Archiwum Pomorskie AK

str. 69 Toruń 1998

DRnt
2003

Brooklin'ca 2 w 2 4
Pomorze

Blariski Edward

Brodnice 5
ZW2

Aresztowany 18.02.1941
razem z Nowakowskim Janem
i Sadowskim Aleksandrem.

zob: J:U: 1304/2147 Pom. 2. II
Nowakowski Jan (Brodnice)

WZ II, 105

Karski Edward

